



HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 30 december 2025

Mål nr
B 4130-24

PARTER

Klagande

O.C.

Ombud och offentlig försvarare: Advokat N.K.

Motparter

1. Riksåklagaren

Box 5553

114 85 Stockholm

2. L.S.

Särskild företrädare: Advokat J.L.

SAKEN

Misshandel m.m.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2024-04-30 i mål B 14697-23

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens domslut.

N.K. ska få ersättning av allmänna medel för försvaret av O.C. i Högsta domstolen med 13 878 kr. Av beloppet avser 11 102 kr arbete och 2 776 kr mervärdesskatt. Staten ska svara för kostnaden.

J.L. ska få ersättning av allmänna medel för biträdet åt L.S. i Högsta domstolen med 5 948 kr. Av beloppet avser 4 758 kr arbete och 1 190 kr mervärdesskatt. Staten ska svara för kostnaden.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

O.C. har yrkat att Högsta domstolen ska ogilla åtalet och L.S.s skadeståndstalan. I andra hand har O.C. yrkat att påföljden lindras och att skadeståndet sätts ned.

Riksåklagaren och L.S., som biträtt åtalet, har motsatt sig att hovrättens dom ändras.

Riksåklagaren har justerat åtalet och i andra hand yrkat att O.C. ska dömas för försök till misshandel alternativt ofredande.

Högsta domstolen har meddelat det prövningstillstånd som framgår av punkten 5.

DOMSKÄL

Bakgrund

1. I samband med att O.C. skulle lämna sin son till sonens mamma och hennes sambo T.H. uppstod tumult. Händelsen ledde till att O.C. åtalades för misshandel och barnfridsbrott. Enligt åtalet för misshandel hade han tagit struhtag på T.H., vilket påstods ha orsakat andnöd och smärta.
2. Av tingsrättens och hovrättens domar framgår följande. O.C. tog ett struhtag på T.H. och tryckte upp honom mot en vägg. Strutaget orsakade andnöd och medförde att T.H. blev röd i ansiktet. Han lyckades slå sig fri från strutaget som varade i ungefär 10–15 sekunder.
3. Tingsrätten dömde O.C. för misshandel och barnfridsbrott till villkorlig dom med 100 timmars samhällstjänst. Han skulle även betala skadestånd till sonen.
4. Hovrätten har fastställt tingsrättens domslut utom när det gäller påföljd. I den delen har hovrätten beaktat att O.C., enligt vad han har uppgett, kommer att förlora sin anställning vid fällande dom. Med hänsyn till detta har hovrätten bestämt påföljden till villkorlig dom med 75 timmars samhällstjänst.
5. Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd med utgångspunkt i vad hovrätten har funnit utrett beträffande det faktiska händelseförloppet.

Frågan i målet

6. Målet gäller om en gärning bestående i ett struhtag som orsakat andnöd ska anses utgöra misshandel.

Misshandel genom strypvåld

7. Den som tillfogar en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller försätter honom eller henne i vanmakt eller något annat sådant tillstånd, döms för misshandel till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader (se 3 kap. 5 § brottsbalken).
8. Med smärta avses i misshandelsbestämmelsen ett fysiskt lidande som inte är alltför obetydligt. Tillfogande av ett mindre kroppsligt obehag faller inte under misshandelsbegreppet. För att misshandel ska anses föreligga, då kroppsskada eller sjukdom inte har förorsakats, krävs att den kroppsliga störningen inte har varit alltför lindrig eller hastigt övergående. (Se ”Sparken på benet” NJA 2015 s. 668 p. 5.)
9. Strypvåld är förenat med stora risker och leder ofta till skador, ibland av allvarligt slag. Även i de fall då några skador inte uppkommer och då själva struptaget inte heller gör ont på halsen är andnöd till följd av strypvåld typiskt sett förenat med ett betydande kroppsligt obehag.
10. Sådan andnöd får därför regelmässigt anses utgöra ett fysiskt lidande som medför att rekvisitet smärta i misshandelsbestämmelsen är uppfyllt. Saken måste emellertid bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Om det har varit fråga om ett sådant mindre kroppsligt obehag som inte utgör smärta aktualiseras inte ansvar för misshandel (jfr p. 8). I sådana fall kan det i stället röra sig om något annat brott, främst ofredande.
11. Med hänsyn till det betydande obehag som andnöd typiskt sett innebär är utrymmet litet för att bedöma en gärning som har föranlett andnöd som ringa misshandel.

Bedömningen i detta fall

12. O.C. har tagit struptag på T.H. med andnöd som följd. Andnöden har inneburit ett betydande kroppsligt obehag för T.H. O.C. har därmed förorsakat T.H. ett sådant fysiskt lidande som faller inom misshandelsbestämmelsen.

13. Gärningen överstiger med marginal gränsen för vad som ska bedömas som misshandel av normalgraden.

14. Det finns inte heller i övriga delar skäl att göra några andra bedömningar än de som hovrätten har gjort. Hovrättens domslut ska därmed fastställas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Anders Eka, Dag Mattsson, Malin Bonthron, Stefan Reimer och Johan Danelius (referent). Föredragande har varit justitiesekreteraren Ted Thyrén.